

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Təsdiq edirəm: _____

J. Huseynov

“Maliyyə və audit” kafedrasının
müdiri: i.e.d., prof. Ə.Ə.Ələkbərov
“15” sentyabr 2025-ci il

**“STRATEJI BİZNES HESABATLILIĞI” fənni üzrə
İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI
(Syllabus)**

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin kodu: 00840
Fənnin növü: əsas/seçmə
Tədris ili: 2025/2026
Tədris semestri: yaz
Fakültə: “Maliyyə və mühasibat”
Qrup:
Tədris yükü: 60 saat (mühazirə/məşğələ - 30/30)
Kredit sayı: 4 (dörd)
Kafedra: Maliyyə və audit

II. Müəllim haqqında məlumat

Fənni tədris edən müəllim: i.f.d. N.N. Atakışiyeva
Kafedra: Maliyyə və audit
E-mail ünvanı: atakishiyeva_nigar@unec.edu.az
nigar.atakishiyeva@gmail.com
İş telefonu: +994124924004

III. Fənnin təsviri

Kursun məzmunu strateji biznes hesabatının əsas etik və peşəkar prinsiplərini əhatə edir. Təşkilat qruplarının maliyyə hesabatları, müxtəlif maraqlı tərəflər üçün maliyyə hesabatlarının şərh, strateji biznes hesabatlarının təqdim edilməsi üçün MHBS-a uyğun olaraq mühasibat uçotunun tənzimlənməsində dəyişikliklərin və potensial dəyişikliklərin təsiri.

IV. Fənnin məqsədi və vəzifələri

“Strateji Biznes Hesabatlılığı” fənninin öyrənilməsinin məqsədi tələbələrə strateji biznes hesabatlarının yaradılması və idarəetmənin bütün səviyyələrində idarəetmə qərarlarının qəbulu üçün müxtəlif maraqlı

tərəflərin istifadə etdiyi maliyyə hesabatlarının bütün formalarının hazırlanması, təqdim edilməsi, təhlili və şərh üzrə təlim verməkdir.

Bu məqsədə nail olmaq üçün aşağıdakı vəzifələr nəzərdə tutulur:

strateji biznes hesabatlarının hazırlanması və maraqlı tərəflərlə əlaqələrin idarə edilməsinin əsas etik və peşəkar prinsiplərinin öyrənilməsi;

əməliyyatları və hadisələri qeyd etmək və emal etmək, maliyyə hesabatlarını hazırlamaq üçün texniki bacarıqların əldə edilməsi;

strateji biznes hesabatlarını hazırlayarkən maliyyə hesabatlarının təfsiri və təhlilinə kompleks (inteqrasiya olunmuş) yanaşmanın öyrənilməsi

V. Öyrənmənin nəticələri:

Kursun tədrisi başa çatandan və bütün mövzular mənimsəniləndikdən sonra tələbələr:

Bilməlidirlər:

- strateji biznes hesabatının formalaşdırılması üçün əsas etik və peşəkar prinsiplərini;
- maliyyə uçotunun həyata keçirilməsi və maliyyə hesabatlarının formalaşması üçün konseptual əsaslarının əhəmiyyətini;
- maliyyə hesabatlarının məqsədi, o cümlədən müəssisənin resurslarının rəhbərlik tərəfindən idarə edilməsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilə bilən açıqlamalar, habelə maliyyə hesabatlarının məhdudiyyətlərini;
- davamlı inkişaf və sosial məsuliyyət sahəsində korporasiyaların fəaliyyətinin müstəqil qiymətləndirilməsi üçün göstəriciləri
- maliyyə hesabatlarında maliyyə məlumatlarının açıqlanması metodologiyasını

Bacarmalıdır:

- əsas etik və peşəkar prinsipləri etik dilemmalara tətbiq etmək və qeyri-etik davranışın nəticələrini müzakirə etmək;
- maliyyə hesabatlarının strukturunun məqsəduyğunluğunu qiymətləndirmək və maliyyə uçotunun tənzimlənməsində dəyişiklikləri tənqidi müzakirə etmək;
- bir sıra müəssisələrin maliyyə nəticələri və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat verərkən peşəkar mülahizədən istifadə etmək;
- iqtisadi, ekoloji, sosial aspektlər və idarəetmə sistemləri üzrə korporasiyaların fəaliyyətinə dair beynəlxalq standartların tələbləri əsasında strateji biznes hesabatlarını tərtib etmək və təqdim etmək;
- müəssisə qrupları üçün maliyyə hesabatlarını hazırlamaq və müxtəlif maraqlı tərəflər üçün hesabatları şərh etmək;
- əməliyyatların və hadisələrin qeydə alınması və işlənməsi üçün texniki üsulların tətbiq etmək;
- strateji biznes hesabatlarının təqdim edilməsi üçün təşkilatların maliyyə hesabatlarının əsas formalarını hazırlamaqda texniki bacarıqları nümayiş etmək;
- maliyyə hesabatlarının təhlili və şərhində praktiki bacarıqları nümayiş etmək.

VI. Fənnin mühazirə mövzuları

Fənnin tədrisi prosesində tələbələrə aşağıdakı mövzularda mühazirələr təqdim ediləcək:

1. Maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün konseptual əsaslar
2. Strateji biznes hesabatının formalaşdırılması üçün əsas etik və peşəkar prinsiplər.
3. Müştərilərlə müqavilələr üzrə gəlirlər (MHBS 15).
4. Uzunmüddətli aktivlər (MHBS 16, MUBS 40, MUBS 41).
5. Xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin təsiri
6. İcarə (MHBS 16)
7. Səhm əsaslı ödəniş (MHBS 2)
8. Ehtiyatlar, gözlənilməz xərclər, hesabat tarixindən sonrakı hadisələr.
9. Maliyyə alətləri (MHBS 9, MUBS 12).
10. Əlaqəli tərəflərlə məlumatların açıqlanması (MUBS 24). Qrup strukturunun dəyişdirilməsi.
11. Müəssisə qruplarının maliyyə hesabatı.
12. Təhlil və interpretasiya. İdarəetmə qərarlarının qəbulu məqsədləri üçün strateji hesabat göstəricilərinin şərhinin praktiki aspektləri.

VII. Prerekvizitlər

Mikroiqtisadiyyat, Maliyyə uçotu, Maliyyə hesabatlılığı, Statistika

VIII. Fənnin tədris metodologiyası

Bu fənnin tədrisi prosesində mühazirələrin oxunması, interaktiv müzakirələrin aparılması, komanda şəklində layihələrin icrası, kiçik qruplarda iş, işgüzar oyunlar, xüsusi nümunələrin (keys-stadilər) öyrənilməsi və təhlili, esse yaxud sərbəst işlərin yazılması və test tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi kimi geniş çeşiddə tədris və təlim üsullarından istifadə edilir.

Bundan əlavə tədris və təlim prosesində xarici və yerli iqtisadi ədəbiyyatdan, habelə beynəlxalq və yerli mediadan (internet resurslarından) götürülmüş məqalələrin, real nümunələrin və xüsusi keyslərin təhlilinə, müzakirəsinə və məntiqi nəticələr çıxarılmasına xüsusi diqqət ayrılacaq. Verilən biliklərin tətbiqi bacarıqlarının formalaşdırılması üçün tələbələr mövzuya uyğun seçilmiş tapşırıqları həll edəcəklər.

Hər bir yeni mövzunun tədrisi öncəsi tələbələr müəyyən olunmuş mətnləri və onlara təqdim edilmiş (tapşırılmış) digər qiraət materialları ilə tanış olmalıdırlar.

IX. Əsas dərslik və ədəbiyyat:

1. ACCA P2 SBR KAPLAN Study Book
 2. <https://opentuition.com/acca/sbr/>
 3. Revsine L., Collins D., Johnson B. et al. Financial Reporting and Analysis 6th ed. McGraw-Hill Education, 2016. — 1147 p.
 4. Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları, Firudin Sultanov, Elvin Həsənov, Elsevər İbadov
 - 5.
 6. Bütün mövzuları üzrə mühazirə və təqdimatlar üçün zəruri tədris materialları və test nümunələri elektron formada “Virtual Universitet” bölməsində (www.vu.aseu.az) yerləşdirilib.
- universitetin elektron ünvanı: www.unec.edu.az.

X. Mövzuların məzmunu və tədris-tematik bölgüsü

Həftə	Mövzuların adları	Mühazirə dərsləri	Seminar dərsləri
1	Maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün konseptual əsaslar	2	2
2	Strateji biznes hesabatının formalaşdırılması üçün əsas etik və peşəkar prinsiplər.	2	2
3	Müştərilərlə müqavilələri üzrə gəlirlər	2	2
4	Uzunmüddətli aktivlər	4	4
5	Xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin təsiri	2	2
6	İcarə	4	4
7	Səhm əsaslı ödəniş	2	2
8	Ehtiyatlar, gözlənilməz xərclər, hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	4	4
9	Maliyyə alətləri	2	2
10	Əlaqəli tərəflərlə məlumatların açıqlanması. Qrup strukturunun dəyişdirilməsi.	2	2
11	Müəssisə qruplarının maliyyə hesabatı.	2	2
12	Təhlil və interpretasiya. İdarəetmə qərarlarının qəbulu məqsədləri üçün strateji hesabat göstəricilərinin şərhinin praktiki aspektləri	2	2
	CƏMI	30	30

XI. Seminar-məşğələlər: hazırlıq və qiymətləndirmə

Seminar-məşğələ dərslərində tələbə öz fikirlərini məntiqi ardıcılıqla ifadə və izah etməyi, habelə arqumentlərlə əsaslandırmağı bacarmalıdır. Buna nail olmaq üçün tələbə:

- 1) Seminar məşğələsinin hər bir mövzusu üzrə müzakirəyə çıxarılan suallarla diqqətlə tanış ol
- 2) malı;
- 3) Müvafiq mühazirə materiallarını diqqətlə öyrənməli;
- 4) Mövzu üzrə tövsiyə edilən ədəbiyyatı oxumalı və öyrənməli;
- 5) Seminar məşğələsində müzakirəyə çıxarılan hər bir sual üzrə qısa çıxış hazırlamalı;
- 6) Mövzu üzrə verilən praktik tapşırıqları və məsələləri yerinə yetirməklə praktik bacarıqlara yiyələnəməlidir.

Tələbənin məşğələdəki hər bir cavabı 10 ballıq sistem üzrə 0-10 bal arasında (maksimum 10 bal olmaqla) qiymətləndirilir. Semestrin sonunda semestr ərzində tələbənin bütün cavab balları toplanır və tələbənin cavablarının ümumi sayına bölünməklə orta qiymət (bal) hesablanır.

XII. Fənn üzrə kurs işi

Fənn üzrə kurs işi nəzərdə tutulmayıb.

XIII. Sərbəst işlər

Fənn üzrə sərbəst işlər nəzərdə tutulmayıb.

XIV. Fənn üzrə qiymətləndirmə

Fənn üzrə tələbələrin yekun biliyi 100 ballıq sistem üzrə qiymətləndirilir. Balların maksimum miqdarı - 100 baldır.

Yekun imtahandan sonra tələbənin fənn üzrə topladığı bütün ballar toplanır və yekun qiymət (bal) hesablanır.

İstiqamət	Ballar	Faiz
Aktivlik	20	20%
Ara qiymətləndirmə əsasında	30	30%
İmtahan (final)	50	50%
Cəmi:	100	100%

Semestr müddətində 1 kollokvium keçirilir.

Ara qiymətləndirmədə iştirak etmədiyi halda tələbəyə jurnalda “0” yazılır. Tələbə 50 balı imtahanda yığır.

91-100	əla	A
81-90	çox yaxşı	B
71-80	yaxşı	C
61-70	kafi	D
51-60	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

İmtahan yazılı formada keçirilir.

Tələbənin imtahan nəticələrinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı hər hansı şikayəti olarsa, universitetdə müəyyən edilmiş ümumi qaydalar əsasında Apelyasiya Komissiyasına müraciət edə bilər.

Qeyd 1: Tələbə imtahanda 17 baldan az topladıqda, imtahandan əvvəl topladığı ballar ləğv edilir.

Qeyd 2: Tələbənin topladığı yekun bal 51 baldan aşağı olduqda (yəni onun biliyi “qeyri-kafi” qiymətləndirildikdə) tələbə bu fəndən krediti qazanmır və onun fənn üzrə akademik borcu qalır.

Qiymətləndirmə Siyasəti:

“Əla” - kursun nəzəri məzmunu tam mənimsənilib, boşluqlar olmadan, mənimsənilən materialla işləmək üçün lazımi praktiki bacarıqlar formalaşmış, təlim proqramında nəzərdə tutulmuş bütün tədris tapşırıqları yerinə yetirilib, icra keyfiyyəti çox yüksəkdir.

“Çox yaxşı” - kursun nəzəri məzmunu tam mənimsənilib, boşluqlar olmadan, mənimsənilən materialla işləmək üçün lazımi praktiki bacarıqlar əsasən formalaşmış, təlim proqramında nəzərdə tutulmuş bütün tədris tapşırıqları yerinə yetirilib, keyfiyyət onların icrası yüksəkdir.

"Yaxşı" - kursun nəzəri məzmunu tam mənimsənilmiş, heç bir boşluq olmadan, mənimsənilən materialla işləmək üçün bəzi praktiki bacarıqlar kifayət qədər inkişaf etdirilməmişdir, təlim proqramında nəzərdə tutulmuş demək olar ki, bütün tədris tapşırıqları yerinə yetirilmişdir, tamamlama keyfiyyəti yaxşıdır, bəzi növ tapşırıqlar xətalara tamamlanıb.

“Kafi” - kursun nəzəri məzmunu qismən mənimsənilib, lakin boşluqlar əhəmiyyətli deyil, mənimsənilən materialla işləmək üçün lazımi praktiki bacarıqlar əsasən formalaşmış, təlim proqramında nəzərdə tutulmuş tədris tapşırıqlarının əksəriyyəti yerinə yetirilib. Tamamlanmış tapşırıqların bəzilərinə səhvlər var.

“Qənaətbəxş”- kursun nəzəri məzmunu qismən mənimsənilib, bəzi boşluqlar əhəmiyyətli xarakter daşıyır, mənimsənilən materialla işləmək üçün lazımi praktiki bacarıqlar əsasən formalaşmış, təlim

proqramında nəzərdə tutulmuş tədris tapşırıqlarının əksəriyyəti yerinə yetirilib. Tamamlanmış tapşırıqların bəzilərinə (yarıdan azında) səhvlər var.

"Qeyri-kafi" - kursun nəzəri məzmunu mənimsənilməmişdir, lazımi praktiki bacarıqlar inkişaf etdirilməmişdir, demək olar ki, bütün tamamlanmış tədris tapşırıqlarında kobud səhvlər var, kurs materialı üzərində əlavə sərbəst iş keyfiyyətin əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmasına səbəb olmayacaqdır.

Müəllim:

i.f.d. N. Atakişiyeva